

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an Lei 40.—
Pe o jumătate de an Lei 20.—
Pe un pătrar de an Lei 10.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg

Redacția și Administrația:
Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12
(lângă poștă)
Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”

INSERTATE
se primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12
Prețul inseratelor:
Un șir petit 3 Lei pentru fiecare publicare

Incoronarea Suveranilor la Alba-Iulia

Înfățișarea orașului Alba-Iulia.

Șirul carelor nesfârșite, cari le înălne-ai la fiecare pas, — cărând cu zor hășip și cele trebuitoare lucrărilor întârziate, — în ziua Incoronării au dispărut ca prin farmec. Locul lor l-a cuprins grupe dese de militari și popor, domni și țărani din toate părțile, cari forfoteau străduindu-se să capete undeva un loc de favoare, de unde să poată măcar zări — văzutul de aproape era rezervat celor puțini — sărbătoarea Incoronării.

Încă în preziua încoronării, orașelul Alba-Iulia și-a îngrijit haina, ce o purta de regulă, împodobindu-se pe lângă oarecare curățenie cu sute de steaguri atârnațoare pe stâlpi înalți. Fiecare casă, fiecare prăvălie s'a împodobit cum a știut mai frumos, cu steaguri, stegulețe și portretele MM. LL. Regelui și Reginei.

Alba-Iulia ca oraș e puțin însemnat, e cu atât mai mult de valoare pentru neamul nostru ca loc istoric. Vechiu din timpul primelor așezări a strămoșilor noștri, pe aceste țărâmur. E înfipt pe vecie în istoria neamului nostru, prin cucerirea cetății lui de Mihai Viteazul, primul înfăptuitor de o clipă a unirii tuturor românilor sub un singur Domn român; mai târziu prin mucenicia eroilor naționali Horia, Cloșca și Crișan; mai de curând — îndeosebi pentru noi Ardelenii — pentru adunarea din 1 Decembrie 1918, în care ne-am declarat că ne unim cu regatul României; astăzi prin încoronarea primului rege al României mari.

Pentru toate aceste fapte, ale trecutului și prezentului orașul Alba-Iulia are puțin merit, totul cade asupra cetății Alba-Iuliei. Așa și de astădată, podoaba orașului a fost numai pentru baspeți. Alaiul regesc nu i-a străbătut străzile, ci l-a încunjurat, parcurgând un drum croit din nou ce dă în spatele cetății, drum pe care se spune că s'a făcut și intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul.

Gara — care și de altfel e frumoasă — de astădată a fost gătită ca o casă boierească. În frunte cu numele frumos pictat, deasupra cu emblema țării; pe margini emblema orașului. La stâlpi cu flori și stegulețe românești și streine. Păreții zugrăviți cu motive naționale. Sala de trecere toată numai covoare și flori.

Dumineca Incoronării

Duminică dimineața grija tuturor a fost, să vadă dacă Dumnezeu va îmbrăca cu podoaba Soarelui sărbătoarea Incoronării, dându-și fiecare seama, că fără această podoabă, va perde mult din frumusețea și veselia ei. Mult așteptată vreme frumoasă nu s'a revărsat peste Alba-Iulia, ci o ploaie mărunță și posomorâtă, strecura par'că anume în sufletele tuturor tristețea Ardealului, care n'a putut lua parte la această sărbătoare, dorită să fie mare și neasemănată în vremuri de mai multă dreptate și liniște, ca astăzi; cu sfetnici ai tronului trimiși de adevărata voință a poporului și nu a celei usurpate și călcate în picioare ca acum.

Sosirea MM. LL. în gara Alba-Iulia.

La ora 9^{1/2} trenul regal intră lin în gară, foarte mândru, par'că și el știe că pe cine aduce și pentru ce. Muzica cântă, compania dă onorurile. Cel dintâiu se scoboară M. Sa Regele, apoi pe rând M. Sa Regina, principii moștenitori, regina Serbiei, regina Greciei și șirul lung de oaspeți, principii și înalți demnitari. Pe peron îi întâmpină toți ministrii și alți demnitari înalți ai țării. Primarul orașului oferă M. Sale Regelui, după străbun obicei, pâne și sare, rostind și o scurtă cuvântare de bună venire.

Toți trec și se urcă MM. LL. în trăsură de gală trasă de 6 cai negri. Deoparte și de alta călări câte un general, tot așa și la trăsura de gală a principelui moștenitor. În fruntea trăsurilor două plutoane din escorta regală. După trăsuri toți generalii călări, apoi 2 plutoane de roșiori. Drumul până în cetate, pe margini cu lume din toate părțile, a ținut un neîntrerupt strigăt de „Ura!” „Trăiască!” A doua intrare triumfală în Alba-Iulia după Mihai Viteazul, s'a săvârșit pe o vreme posomorâtă cu lume mai puțină decât s'ar fi așteptat în România mare, cu cetățeni cari își iubesc așa de mult dinastia!

La biserică

Înalții slujitori ai bisericii, 4 mitropoliți, 15 episcopi și arhiepiscopi, 2 preoți și 4 diaconi, veniți din toate unghiurile țării cu credincioși ortodocși, încă dela ora 8^{1/2} s'au adunat în stărețla bisericii (partea stângă a palatului domnesc, care încunjură biserica), ca îmbrăcați în haine sfințite să

meargă în procesiune până la biserică. Toți prelații în frunte cu patru diaconi, cu ornate strălucitoare, rânduiți în cortegiu, în cântecul troparului Rusaliilor „Bine ești cuvântat Doamne” etc., cântat de corul Societății „Carmen” din București (120 persoane), în pas lin au străbătut drumul până la biserică. A fost unul dintre cele mai frumoase puncte ale serbării.

Pridvoarele din jur erau pline de lume, multe doamne și domni, cei mai mulți deputați și senatori cu familiile lor, popor foarte puțin.

În biserică oaspeții începuseră să se strecoare. Într-o jumătate de pară au sosit toți. Printre cei aleși MM. LL. reginele Greciei și Serbiei, Elisabeta și Maria. Delegații misiunilor străine, foștii ministrii, guvernul, damele de onoare și alți oaspeți. Altele Lor Principii Moștenitori, Carol și Elena, au sosit deodată cu Suveranii.

Slujba religioasă

La ora 10 și ceva, murmurul din biserică încetează. Mitropoliții și episcopii slujitori, cu diaconii, ies înaintea altarului. Mitropolitul Primat și Mitropolitul Moldovei cu crucea și evangelia, doi diaconi cu lumini și cădelnițe, ies într'u întâmpinarea MM. LL. la ușa bisericii. Un „ura” prelung anunță sosirea lor.

Mitropolitul Primat îi întâmpină cu cuvintele: „Iată Doamne, Dumnezeu nostru, alesul poporului Tău intră în biserică Ta cea sfântă și neclătită. Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului”, sărută crucea și M. Sa Regele condus de I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, iar M. Sa Regina de Mitropolitul Moldovei, după ce fac o mică închinare, ocupă loc în scaunele domnești. Ochii tuturor îi învâluie cu priviri de supunere și admirație. Pe fețele lor serioase se vedea, că sufletul le este din plin străbătut de solemnitatea momentelor prin cari trec.

M. Sa Regele e îmbrăcat în uniformă de general de vânători de munte. Regina e într'o haină lungă numai fir de aur, bătând ușor în roșcat, pe umeri o mantă de purpură roșie cu blană albă, în cap un văl ușor ce cade pe umeri, e prins cu o fâșie lată de stofă aurită ce învâluie capul. E frumoasă. Corul în tonuri de evlavie cântă „Impărate ceresc”, după ce Mitropolitul Primat dă binecuvântarea de începerea slujbei. Un diacon din mijlocul

bisericii, rostește cu glas sărbătoresc ectemiile pentru încoronare. Slujitorii trec în altar, unde se sfințește coroana reginei, toată aur bătută cu pietrii scumpe (a regelui e coroana de oțel din 1878 sfințită) și mantiile regale. Se cetește apostolul și evanghelia dela ziua regelui. Mitropolitul primat, prinzând cu un ștergar de mătasă, predă coroanele regale la câte un mitropolit, iar cele două mantii — lungi de câte 4 metri — la câte doi episcopi.

Conduși de diaconi, ies în mijlocul bisericii, unde tot Mitropolitul primat predă coroana regelui dlui Ferechide, președintele senatului, coroana reginei dlui M. G. Orleanu, președintele Camerei Deputaților, ca reprezentanții Națiunii, iar mantiile la câte doi generali. Mitropolitul întors cu ceilalți împreună slujitori, înaintea altarului începe frumoasa rugăciune de încoronare a Regelui și a Reginei, însă fără a pune coroanele pe capul lor. Incheie rugăciunea cu „Vrednic este“, corul repetă cântând de trei ori. O scurtă ectemie: Doi diaconi rostesc policroanele și corul încheie slujba religioasă cu „Imnul de slavă“.

Ieșirea din biserică

Mitropolitul Primat conduce ieșind din biserică pe M. Sa Regele, Mitropolitul Moldovei pe M. Sa Regina, urmează purtătorii coroanelor între doi mitropoliți și tot așa generalii cu mantiile între câte doi episcopi, familia regală, înalții oaspeți, guvernul și ceilalți.

Sosirea MM. LL. în ușile bisericii e întâmpinată cu urale nesfârșite din partea mulțimii compusă mai mult din deputați și senatori, decât din popor. Popor abea s'a văzut două mici grupuri. La toți le-a bătut la ochi, lipsa poporului mult, care să umple curtea bisericii, încât alaiul regal să-și rupă drumul spre clopotniță, până la baldachin (un acoperis împodobit frumos și așezat pe 6 stâlpi, pe o ridicătură).

Ajunși aici toți înalții oaspeți s'au așezat în stânga și n dreapta. Înainte pe două părți stăteau înșiruite steagurile regimentelor. Pe două tribune — de jumătate goale — alți oaspeți, printre cari și toți episcopii români gr-cat. și unguri romano-catolici.

Poporul și aici — într-o piață în care ar fi încăput 15.000 — lipsea. L'am văzut înghesuit departe în marginea pieții, între tribunele de defilare. Acest gol împovărat pentru o sărbătoare așa de mare, a stricat întreg farmecul ei. Oricum s'ar fi simțit deputații și senatorii că ei reprezintă poporul și țara (noi știm cum au ajuns să o reprezinte), în această sărbătoare ei au rămas un punct mic și negru. Toți căutau un punct mare și alb: *poporul*.

Incoronarea

Sub baldachin în strigate de „Ura“ și „Trăiască!“, generalii oferă mantiile și MM. LL. le îmbracă. Președintele Senatului, în numele Națiunii române, predă coroana M. Sale regelui, care o ia și-o pune singur în cap. Noi urale nesfârșite. Cu un zâmbet ușor, Regele mulțamește. Regina înghenunchiază, regele ia coroana și i-o așază în cap, apoi ridicând pe M. Sa Regina, o sărută.

De astădată mulțimea izbucnește în urale puternice, tunurile bubuie, clopotele sună. Sunetul clopotelor ne duce gândul la sunetul tuturor clopotelor din România mare, cari în acest moment au sunat. M'am întrebat în gând: Oare toate inimile milioaneilor de români tresaltă la auzul

clopotelor de bucuria, ce trebuia să o dea această măreață sărbătoare? Răspunsul îl va da fiecare în gândul său...

Printre urale președintele senatului abea ajunge să poată citi M. Sale Regelui o scurtă vorbire. Tot asemenea după ce încheie, dl președinte al deputaților adresează altă cuvântare M. Sale Reginei. M. Sa Regele le-a răspuns.

Baldachinul acum e ridicat, iar MM. LL. pășind maestros sub el, cu același strălucit alaiu merg până la palatul regal din curtea bisericii. Înainte de a intra, mulțamește încă odată celor ce îi ovaționează. Uralele se întorc aci și asupra înalților oaspeți, în deosebi asupra mareșalului francez Foch și generalul Berthelot. Sfârșită ceremonia, lumea se strecoară încet în toate părțile.

Prânzul de gală

Lângă sala „Unirii“, astăzi transformată în sală de recepție, s'a zidit un mare pavilion în câteva zile. Aici s'a dat masa de gală pentru 300 de persoane: Familia regală, toți membrii misiunilor străine, mitropolitii, guvernul, generalii, delegații deputaților și senatorilor câte 14 inși, reprezentanții ziarelor române și străine.

Pentru parlamentari și alți invitați aceeași masă s'a servit în sala teatrului. Aici n'au lipsit nici toasturile înflăcărâte, de ocazie.

Poporului — la vre-o 20.000 — s'a dat mâncare și băutură, afară în câmp. Cei cari au mâncat aici știu să spună cum a fost. Blidele și ulcioarele, din cari au mâncat fiecare, le-a luat cu sine ca o aducere aminte.

Defilarea

La oarele trei MM. LL. apar călări, înconjuși de șefii misiunilor străine și cei 120 generali ai armatei noastre. Trec prin fața tribunelor de lângă câmpul de defilare și a mulțimii de popor, adunat în cealaltă parte. După o jumătate de oră, în care timp au trecut trupele în revistă așezate înspre Șard, au venit din nou la tribune, așezându-se între ele, pentru a primi defilarea trupelor.

Întâiu a venit un mic grup de cercetași îmbrăcați românește, cari au plăcut nespuse de mult tuturor, după ei alte grupe de cercetași din întreagă țară. Au urmat apoi steagurile tuturor regimentelor purtate în trei răsboaie, sdrențuite și sfâșiate de gloanțe. După ele armata de toate armele la vre-o 30 de mii, prezentându-se foarte bine. Defilarea a ținut trei oare. Tot timpul 18 aeroplane au sburat deasupra locului de defilare.

Plecarea la gară

Sfârșită defilarea — după program — întreagă familia regală, înalții oaspeți au plecat în automobile spre gară. Drumul ticsit de lume și deoparte și dealta. Toți ovaționau.

La ora 6 trenul regal a plecat și după el în sir, trenul ministrilor, al mitropoliților, generalilor etc. au luat drumul spre București pentru continuarea serbărilor.

Serbările în București

Sosirea în gara Mogoșoaia.

Trenul regal a sosit Luni dimineata, la oarele 10. MM. LL. s'au coborât însoțiți de întreagă familia regală. După puțin timp M. Sa Regele, pe un cal alb, însoțit de principele moștenitor, ceilalți principii, și generali ai misiunilor străine, M. Sa Regina, celelalte regine și principese în

trăsuri de gală, oaspeții în automobile, s'au îndreptat pe șosea, spre Arcul de triumf. Pe margini școalele și cei 10.000 de primari înșiruiți unul câte unul, i-au primit cu aclamații. La arcul de triumf primarul capitalei București a întâmpinat pe M. Sa Regele salutându-l cu o cuvântare. Femei și fete îmbrăcate național i-au umplut calea cu flori roșii și albe. M. Sa a răspuns în câteva cuvinte mulțumind pentru bună primire.

De aici au pornit spre Mitropolie, fiind aclamați pe tot drumul de marea mulțime de oameni, așezată pe trotuarele străzilor, cu toate că începuse ploaia.

La mitropolie s'a ținut o scurtă slujbă de mulțumită, de unde familia regală a făcut o vizită Mitropolitului Primat, iar de acolo trecând la parlament au luat o mică gustare.

Defilarea cortegiului istoric și a primarilor.

Fără a se lua în seamă vremea ploioasă, la ora 11 $\frac{1}{2}$ toți au venit la statuia lui Mihai Viteazul din fața universității. Aici din tribuna regală au privit defilarea cortegiului istoric și a primarilor. Cu toate că ploaia, nu puteai să te miști de lumea cea multă, care sta să privească, desfășurându-se în îmbrăcăminte de pe vremea lor, cu soldații cari îi aveau: strămoșii Romani și Daci, Traian și Decebal, Dragoș, Radu Negru, Ștefan cel mare, Mihai Viteazul etc., din Ardeal Horia, Cloșca și Crișan cu steagul revoluției, Avram Iancu cu garda națională. Au urmat câteva cari alegorice: redesteptarea națională, unirea principatelor, războiul de independență, unirea tuturor românilor, un tranșeu cu soldați în el, deasupra o femeie întraripată „Victoria“ și patru țărance ca cele 4 provincii unite. Îndată după acest frumos cortegiu istoric, au urmat primarii după județe. Dela noi s'au prezentat bine primarii din jud. Aradului, Făgăraș, Sibiu și Brașov.

Seara la palatul regal s'a dat o masă de gală, luând parte 220 persoane.

Prânzul primarilor

Primăria capitalei, a treia zi a oferit celor 10.000 de primari, o masă comună în Parcul Carol. Pentru atâția inși masa a fost lungă de aproape 4 km. Înainte de masă s'au adunat, în Arenele Romane din acelaș parc. Ministrii n'au întârziat să se arete din vreme, acestei mulțimi de oameni, preumblându-se jur-împrejur ca să-i aclame. Nici nu e de mirare, atâți oameni ai guvernului, e ceva rar să se vadă într'un loc.

Sosesc MM. LL. îmbrăcați în mantii și cu coroanele regale în cap. Uralele țin câteva minute. Primarul capitalei vorbește în numele tuturor primarilor. M. Sa Regele răspunde, cerând să lucreze toți pentru întărirea simțământului de unitate între toți locuitorii acestei țări.

Prânzul primarilor a decurs în voie bună. Fiecare a primit în dar vasele, tacămurile și ulcioarele, din cari au mâncat și băut. — Seara la Teatrul Național s'a dat o reprezentație de gală. Orașul a fost iluminat în toate sările.

Așa s'a petrecut, descris pe scurt, sărbătoarea încoronării primului rege al României mari. A fost să se facă și s'a făcut așa cum s'a făcut. Cum ar fi fost această sărbătoare — dacă sufletul Ardealului n'ar fi fost încălcat — poate oricine ușor să-și dea seama, asemănând însuflețirea dela adunarea din Alba-Iulia, când s'a decretat unirea în 1 Dec. 1918, și cu cea de acum.

D. A.

Manifestul Partidului Național Român

către poporul din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, precum și către frații români de pretutindeni

Jertfele Neamului

După suferințele de veacuri, neamul românesc a reușit să-și înfăptuiască unitatea sa națională luându-și în stăpânire moștenirea strămoșească. Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul prin vrednicia și vitejia fiilor săi deoparte, iar de alta prin sacrificiul și eroismul întregului popor românesc și-a scuturat jugul robiei streine. Azi neamul românesc ca popor liber, este în nestânjenită putință de a-și croi însuși soarta sa!

Poporul românesc din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș a dat în cursul veacurilor îmbelsugate dovezi despre destoinicia și puterea sa de creațiune și organizare, contribuind cu imbolduri puternice și directive hotărâtoare la trezirea conștiinței naționale și la progresul cultural al românilor de pretutindeni. Azi acest popor, re-integrat prin libera sa voință în Națiunea Română, una și nedespărțită pe veci, are chemarea și datoria de a contribui cu toate forțele sale în mod propriu sufletului său, la vindecarea ranelor pricinuite de veacurile robiei străine și la dezvoltarea veșnic ascendentă a întreg neamului românesc.

Acest suflet a făcut, ca organizația politică a poporului românesc, Partidul Național Român, urmând unei lungi tradiții de frățescă și intimă colaborare cu poporul, să puie la temelia așezământului Statului Românesc întregit ideea democratică a consimțământului popular liber exprimat, necesar tuturor actelor mari ale vieții de Stat.

Adunarea Națională dela Alba-Iulia, ținută la 1 Decembrie 1918, nu a fost manifestarea câtorva fruntași sau a unei mici pături conducătoare patriotice și avântate, ei declarația voinței libere și conștiinței a unui popor întreg cu excluderea oricărei presiuni din afară.

Ea a consfințit și a justificat în mod strălucit convingerea înaintașilor noștri, că o politică de ideal pentru popor nu se poate realiza decât prin popor și prin aplicarea principiilor curat democratice. Din nenorocire însă principiile acestea n'au reușit să treacă până acum în realitatea vieții noastre de Stat.

Unificare greșită

În vreme ce tot poporul de dincoace de Carpați aștepta, ca parlamentul României Mari să înfăptuiască hotărârile dela Alba-Iulia, pe baza cărora stă întreg poporul și în consecință și Partidul Național Român, guvernele ce au urmat cabinetului dlui Al. Vaida au nesocotit principiile democratice și, contrar considerațiilor sănătoase de Stat, au dat curs acțiunii lor de unificare, necesară în principiu, dar rău concepută și rău aplicată. Ele au adus poporului nostru, iubitor de Tară și de Dinastie și primitor de reforme bune, nenumerate jicniri profunde rănind zi cu zi simțul lui de legalitate, dragostea sa pentru instituțiile și oamenii săi, tradiția de omenie și de moralitate publică și particulară, demnitatea și conștiința lui cetățenească. Sistemul acesta a provocat întâi critici și proteste, apoi o

indispoziție generală și în cele din urmă o îndurerare și decepție perpetuu crescândă.

După demisiunea guvernului domnului general Averescu poporul Transilvaniei nădăjduia, că sistemul de unificare silnică va fi părăsit și se va inaugura un regim potrivit cu tradițiile, cu sentimentele și mentalitatea democratică a poporului nostru.

Abuzurile electorale

Așteptarea aceasta a fost crunt înșelată. Felul cum a venit și s'a instalat la cârma țării guvernul domnului I. I. C. Brătianu a făcut nemulțumirea din nou răscolită să ia proporții neînchipuite. Ajuns la cârma țării guvernul actual și-a dat seamă, că nu se va putea menține decât prin metode ilegale și dictatoriale. Lipsit de orice sorți de a dobândi o majoritate nu pe cale legiuită, ci măcar cu măsura obișnuită de abuzuri, presiuni și ingerințe devenite dureros de normale în țara noastră, guvernul dlui I. I. C. Brătianu a modificat prin un simplu ordin ministerial însăși temelia manifestării voinței libere a poporului: legea electorală din Transilvania, săvârșind prin aceasta cea mai evidentă lovitură de Stat.

După ce în mod prealabil întreaga acțiune de propagandă legală a opoziției a fost în cea mai mare parte împiedecată, după ce s'au văzut candidați arestați și după ce un număr de vre-o 120—130 de candidați ai diferitelor partide din opoziție a fost cu totul înlăturat, prin procedura cinică a respingerii declarațiilor de candidare pe pretexte meșchine, numindu-se 27 de deputați guvernamentali fără luptă, după ce trei contingente de alegători au fost despoiați de dreptul lor de vot, după toate acestea, printr'un ordin ministerial, guvernul — contrar textului categoric și precis al legii — a ordonat întreruperea alegerii după ziua întâia, înlăturând cu ajutorul forței publice, orice control din partea opoziției în timpul nopții, deschizând drum larg pentru violarea urnelor și schimbarea rezultatului electoral. Fără a stăruia asupra tuturor variantelor, desgustătoare ale procedeele de falsificare a voinței alegătorilor, e destul a adăuga, că justiția de partid, care în disprețul dovezilor constatate adesea în mod oficial de însăși magistratura țării, a validat în parlament cu o singură excepție toate mandatele viciate deasemenea fraude și nelegiuiiri.

Și ca paharul amărăciunii să se umple, guvernul dlui I. I. C. Brătianu a făcut, că nu numai să rămână fără răspuns plângerea și rugarea adresată M. S. Regelui, ci a continuat aceleași abuzuri în măsură și mai mare la alegerile parțiale și a exoperat amnestierea falsificătorilor criminali ai voinței poporului.

Urmările abuzurilor

Populațiunea de dincoace de Carpați vede cu durere, că la baza parlamentului de astăzi se găsește o manifestă călcare de lege și rezultatul unei fraude.

Nemulțămirea generală, care străbate azi vechiul Regat și celelalte provincii, desorganizarea justiției, anarhizarea oficiilor publice, corupțiunea și lipsa de imbold la

munca serioasă, nesocotirea legilor existente în provinciile unite, compromiterea continuității de drept, criza valutară și economică, scumpetea crescândă fără putințe de oprire, mizeria corpului ofițeresc și a funcționarilor publici, care slăbește și desorganizează întreg aparatul de Stat al puterii executive și compromite prestigiul lui, se adaugă la durerea acută a ținuturilor de dincoace de Carpați.

În aceasta atmosferă mohorâtă o singură nădejde mai licărea în mintea fiecărui cetățean, nădejdea de întoarcere la vechiarele a evoluțiunii democratice, de reconciliere a sufletului ardelenesc adânc jicnit. Aceasta speranță mare era ziua mare a Incoronării Regelui său.

Cum ne închipuiam noi Incoronarea

Incoronarea Regelui României a apărut întotdeauna în mintea poporului român ca o strălucită pecetluire a înfăptuirii unității naționale și ca încheiere a marelui opere de alcătuire a noii Constituțiuni elaborată prin contribuțiunea tuturor forțelor politice înmănunchiate și votată de Corpuri Legiuitoare legal alese. Nu ca un act de politică de partid, ci cu concursul unui guvern al țării întregi, încoronarea trebuia să fie momentul final, culminant și cel mai solemn în seria de acțiuni menite să așeze temelia țării întregite: ea trebuia să fie un mare praznic de bucurie unanimă și prin nimic turburată, pentru înfăptuirea și consolidarea unității naționale prin sforțările și sacrificiile comune ale tuturor românilor.

Incoronarea trebuia să fie întărirea principiului monarhic la temelia Statului Român prin participarea sufletească a poporului întreg la aceasta solemnitate istorică. Numai în acest chip s'ar putea trage din aceasta sărbătoare națională tot folosul sufletesc și național-politic de educațiune a sentimentului patriotic, monarhic și dinastic, de adăugire a conștiinței românești, a mândriei naționale sfidătoare a tuturor primejdiilor din lăuntru și din afară.

Cum se face Incoronarea

Cu adâncă durere vedem însă, că împotriva acestor considerațiuni de importanță superioară națională, împotriva dorinței poporului român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și chiar împotriva întregii opinii publice manifestată de toate partidele politice ale țării, în afară de cel liberal, — actul măreț al Incoronării primului Rege al tuturor românilor se va serba în cele mai apropiate zile pe lângă asistența unui guvern de partid, urgisit cu drept cuvânt de imensa majoritate a națiunii române, lipsit de autoritatea politică și sprijinit numai de un parlament ieșit din lovitură de Stat și din fraudă. Cu adâncă întristare vedem, că prin nesocotința guvernului acest act de epocă însemnată în Istoria neamului nostru dobândește caracterul unei acțiuni de partid și prin urmare resentimentele, pe cari le-a trezit pretutindeni actualii sfetnici ai M. S. Regelui, se resfrâng în chip firesc asupra acestor serbări.

Dar în afară de durerea, care ne cuprinde inimile, văzând împrejurările nefaste, în cari se serbează actul încoronării, suntem pătrunși și de precumpănitoare îngrijorări pentru consecințele politice și de drept, ce pot izvorî din încoronarea Suveranului Țării, în astfel de împrejurări.

Grija Partidului Național

Partidul Național Român, ca organizatorul conștiinței naționale a acestui popor, ca tălcuitorul și apărătorul recunoscut al intereselor naționale decenii de-a rândul, ca conducătorul manifestării impunătoare a voinței obștești la Adunarea Națională din Alba-Iulia, nu poate să nu fie și acelaș treaz păzitor al drepturilor și intereselor acestui popor, care a fost în trecut. În urmare nu poate contribui întru nimic la desfășurarea evenimentelor, cari în forma cum sunt îndrumate nu numai că nu corespund intereselor naționale și considerațiilor de drept, ci sunt prejudicioase drepturilor și contrare voinței și gândirii acestui popor.

Este un principiu recunoscut în așezământul Țării, că „toate puterile Statului emană dela Națiune”. Națiunea este însă reprezentată prin Corpurile Legiuitoare, deci factorul cel mai important la actul încoronării trebuia să fie aceste Corpuri Legiuitoare. Corpurile Legiuitoare actuale fiind însă eșite dintr-o lovitură de Stat, din fraudă și violență, nu reprezintă Națiunea română. În urmare însă Națiunea română, în mod constituțional lipsește dela actul încoronării. Participarea Partidului Național Român la acest act, în împrejurările actuale ar însemna deci recunoașterea legalității acestor Corpuri Legiuitoare ocrotite Țării din partea guvernului, sau recunoașterea că încoronarea Regelui se poate face în absența Corpurilor Legiuitoare legal alese.

N'avem Constituție

Constituția României întregite nu este încă făcută. *Majestatea Sa Regele nu este prin urmare în situația de a pune jurământ pe actul fundamental al Țării întregite.* Va putea numai să repete, sau să se provoace la jurământul depus cu ocazia urcării Sale pe Tron. Ori, acest jurământ privea numai Constituția veche a vechiului Regat, nepotrivită împrejurărilor de azi. Constituția veche nefiind estinsă prin voință națională, legal exprimată, asupra provinciilor de dincoace de Carpați, nu poate fi aplicată în aceste provincii, în afară de dispozițiile, cari rezultă din principiul monarhic și parlamentar. Adunarea Națională din Alba-Iulia a pretins cu votul unanim al obștei românești, ca Statul român întregit să primească o nouă așezare constituțională. Participarea noastră la încoronare ar însemna deci, că Partidul Național ca organizatorul și reprezentantul politic al poporului românesc de dincoace de Carpați a renunțat la acest postulat just și obligator al Adunării Naționale din Alba-Iulia și în consecință recunoaște obligativitatea în întregime a vechii constituții a vechiului Regat, ceea ce ar răsturna întreg sistemul de drept, precum și continuitatea de drept în toate chestiunile de interes vital ale poporului nostru.

Cluj, la 10 Octombrie 1922.

stru din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș. Participarea noastră ar însemna, că noi însine recunoaștem temelia de drept a ocrotirii legilor din vechiul Regat asupra noilor provincii și am deschide pentru viitor porți largi nesocotei legilor de aici, ceea ce și până acum ne-a pricinuit atâta zbuciumare și imense pagube morale și materiale.

Hotărârile Adunării dela Alba-Iulia

Hotărârile Adunării Naționale din Alba-Iulia sunt rupte din sufletul poporului românesc de dincoace de Carpați. Ele se întemeiază pe experiențele politice atât de scump plătite prin suferințele trecutului. Partidul Național, în numele poporului românesc a luat angajamentul de onoare, că aceste hotărâri principiale, cari la timpul său au fost prezentate întregii lumi civilizate, de însuși actualul prim-ministru, vor fi împlinite în viața practică garantându-se respectarea și eficacitatea lor pentru toate timpurile. Aceste hotărâri, cari sunt chemate să asigure buna așezare a provinciilor unite, în cuprinsul Națiunii integrale și încopcierea Națiunii noastre în viața și cursul lumii civilizate, nu sunt trecute în așezămintele constituționale ale Țării, nici nu este pusă în vedere confirmarea lor în cursul actului însuși de Încoronare, ce se va săvârși pe pământul Ardealului udat cu sângele martirilor noștri. Dimpotrivă — guvernul actual pe lângă a cărui asistare și răspundere politică se face încoronarea — prin măsuri de guvernământ și administrație calcă în mod consecvent aceste hotărâri și nu se sfiește a declara, că nu recunoaște puterea lor obligatoare. Participarea Partidului Național la actul încoronării între asemenea împrejurări ar însemna, că și el însuși desleagă legătura încheiată prin acceptarea solemnă a actului Unirii, împingând prin această nesiguranță întreaga dezvoltare de drept și așezare constituțională a Țării românești întregite.

Cerem respectarea hotărârilor

Partidul Național neputând face aceasta nu va lua parte la actul încoronării. Prin cuvântul său și prin faptul absenței sale protestează însă cu toată hotărârea în contra tendinței actualului guvern de a prejudeca drepturilor și intereselor Națiunii Române și a provinciilor unite cu vechiul Regat. Actul încoronării Suveranilor Români, neînscris în Constituția vechiului Regat, în astfel de împrejurări nu poate fi socotit ca un act de importanță juridică.

Cu nespuse durere sufletească ne vedem constrânși a ne reținea dela o serbare, pe care o visa întreg neamul românesc, ca ziua de mântuire din nenorocirea sfâșierii în părți a trupului național și din jugul secular al helotismului politic și social.

Adânc îndurerăți vedem cum o seamă de oameni obișnuiți a stăpâni și a îndruma viața națională după concepțiunea lor medievală, după interesele lor oligarhice, încunjoară și azi treptele Tronului împiedcând să străbată cuvântul adevărului și strălucirea luminii noi, răsărită din suferințele războiului de întregire a neamului,

acolo, de unde așteptăm să se reverse prosperitate pentru întreaga Națiune și dreptate pentru toți.

Năimiții la Încoronare

Adânc mâhniți vedem, cum cei mai buni fii ai neamului românesc sunt îndepărtați dela actul, care ar trebui să fie sinteza tuturor străduințelor naționale și cetățenești. Cu adânc regret vedem, Coroana de Oțel sfântă prin suferințele din care s'a făurit, — înconjurată de cei ce și-au pângărit sufletul prin fărâdelegile electorale, despoind poporul de drepturile sale cardinale cetățenești, și de năimiții, cari au fost în trecut unelte păcătoase în mâna tuturor împilătorilor străini ai poporului românesc, în clipa cea sfântă când ea atinge fruntea gloriosului nostru Rege Ferdinand I întemeietorul unității noastre naționale-politice.

Oricât de mare ar fi însă durerea noastră nu poate să covârșească convingerile noastre, cari ne-au călăuzit în trecut și vrem să ne călăuzească și în viitor în munca uriașă atât de necesară pentru sănătoasa întemeiere și buna îndrumare a vieții noastre naționale.

Oricât de contopit ar fi sufletul nostru în zile de bucurie ca și în cele de suferințe cu sufletul neamului întreg și oricât de mult ar fi el dornic de sărbători înălțătoare pentru sfîșierea tradițiilor noastre naționale și întărirea credinței în viitorul fericit al Patriei noastre iubite, Partidul Național Român nu va conlucra prin prezența sa la actul încoronării, lipsit de criteriile bunei chibzuiei neputând reabilita pe aceia, cari în contra voinței naționale se intrud, ca sfetnici ai Tronului, nici nu va cinsti pe aceia, cari prin fraudele lor au necinstit însăși viața neamului și prestigiul Statului românesc.

Ci cu gând curat va căuta să-și întărească sufletul din amintirea mărețelor fapte din trecut și va dăruia recunoștință tuturor fiilor mari ai Națiunii, cari au contribuit cu devotamentul și sacrificiile lor dezinteresate la întemeierea libertății Neamului Românesc.

Dinasticismul nostru

Absența noastră nu înseamnă slăbirea iubirii noastre către România-Mare înfăptuită cu atâtea jertfe, nici slăbirea simțului nostru către Dinastie. Dimpotrivă tocmai sentimentele noastre patriotice și dinastice ne impun datoria de a ridica cuvântul nostru și cu acest prilej împotriva celor, cari au ținut să pângărească și actul acesta unic al Încoronării, monopolizându-l pentru scopurile egoiste ale politicianismului de partid.

Nezguduit rămâne însă în sufletul nostru iubirea de Tron și de Patrie, pentru a căror fericită dăinuire și prosperare nu vom încefa a înălța rugăciuni fierbinți către Atotputernicul, ca să mântuiască poporul nostru din cursele tuturilor dușmanilor și să deie Regelui nostru biruință asupra protivnicilor.

Trăiască România Întregită!

Trăiască M.M. LL. Regele și Regina României!

Comitetul executiv al Partidului Național Român:

VASILE GOLDIȘ
vicepreședinte.

SS IULIU MANIU
președinte.

SEVER DAN
secretar general.

AL. VAIDA-VOEVOD
vicepreședinte.

Regele către Națiune

Din prilejul Incoronării, M. Sa Regele a adresat Țării următoarea proclamație:

„Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională am moștenit Coroana României, după glorioasa domnie a Regelui Intemeietor.

„Suindu-mă pe Tron, am rugat Cerul să dea rod muncii, ce, fără preget, eram hotărât să închin iubitei mele țări, ca bun Român și Rege.

„Pronia cerească a binecuvântat și prin bărbăția poporului și vitejia ostașilor ne-a dat să înfăptuim dorul de veacuri al Neamului nostru.

„Am venit astăzi cu Regina — care ne-a fost tovarășe în credință neclintită la răstiri și bucurie — ca printr' această serbătoare să consacram, în fața Domnului și a scumpului nostru popor, legătura ce ne unește deapănarea cu dânsul.

„Punând pe Capul Meu într' această străveche cetate a Daciei Romane, Coroana de oțel dela Plevna, pe care noui și glorioase lupte au făcut-o pe veci Coroana României Mari, Mă închin cu evlavie memoriei celor cari, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și prin jertfa lor, au asigurat unitatea națională și salut cu dragoste pe acei cari au proclamat-o într'un glas și o simțire dela Tisa până la Nistru și până la Mare.

„Intr'aceste clipe gândul meu se îndreaptă cu recunoștință către viteaza și iubita noastră armată.

„Pentru răsplata trudelor trecutului, rog Cerul ca poporul nostru să culeagă în pace roadele lor binecuvântate și să propășească în liniște, frăție și muncă harnică.

„Cu inima plină de dragoste și credință mărturisesc dorințele sufletului meu:

„Vreau ca țărâtimea, stăpână pe veci pe ogoarele ce le-a dobândit, să le dea toată puterea de rodire în folosul ei și binelui obștesc.

„Vreau ca muncitorimea, credincioasă patriei, să-și afle soarta tot mai prosperă într'o viață de armonie și de dreptate socială.

„Vreau ca, în hotarele României-Mari, toți fiii buni ai țării, fără deosebire de religie și naționalitate, să se folosească de drepturi egale cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile Statul, în care Cel de Sus a rânduit să trăiască împreună cu noi.

„Vreau ca Românii din toate straturile sociale, însuflețiți de năzuința unei depline înfrățiri naționale, să se folosească toți de legitima ocrotire a Statului.

„Vreau ca în timpul domniei Mele, printr'o întinsă și înaltă dezvoltare culturală, patria noastră să-și îndeplinească menirea de civilizație ce-i revine în renașterea Orientului european după atâtea veacuri de cumplite sbuciumări.

„Sunt sigur că, în îndeplinirea marelui noastre datorii, voi avea sprijinul tuturor bunilor fii ai țării, nedespărțiți în gând și în faptă în jurul Tronului.

„Acestei sfinte misiuni, în neclintită unire cu poporul nostru, voi închina toate puterile mele de om și de Rege și asupra ei chem, în această zi solemnă de înălțare sufletească, binecuvântarea celui A Tot-Paternic“.

Ferdinand I.

Actul comemorativ

despre săvârșirea Incoronării.

După încoronare, MM. LL. Regele și Regina s'au retras în Palatul regal de lângă Catedrală, unde au scris următorul act comemorativ (scrisoare pentru vecie), prin care se constată săvârșirea Incoronării:

Noi Ferdinand I-ii Regele României urmând la Tron prin drept de moștenire, în ziua de 28 Septembrie 1914, după trecerea la cele veșnice a slăvitului nostru unchiu Carol I-ii, care cu ajutorul marilor patrioți, prin înțelepciunea și bărbăția poporului și vitejia oștii a cucerit independența și a întemeiat Regatul, începuserăm cu binecuvântarea lui Dumnezeu domnia noastră în zile grele de mari primejdii, dar și de mari nădejdi.

Cea dintâi grijă a noastră a fost ca neamul în fruntea căruia M'a așezat pronia cerească să nu piardă prilejul de-a-și asigura dreptul de-a trăi neînrunchiat și de sine stătător.

Luptele, jertfele și toată truda generațiilor trecute, care de-alungul veacurilor a isbit să înalte treptat dar sigur clădirea trainică a statului nostru independent, îmi luminau zarea și îmi întăreau sufletul întru împlinirea datoriei mele sfinte de Domn și de Român.

Cu încrederea în Dumnezeu și în puterea de viață a neamului, îndemnat de cuvântul întregului popor și ajutat de sfatul acelora cari cu credință s'au închinat Țării și Tronului, am purtat răboiul întregii neamului, și biruind restrițele am văzut înfăptuită unitatea națională de a-făta vreme așteptată.

În ziua de 9 Aprilie 1918 Basarabia s'a alipit de Patria mamă; în ziua de 28 Noembrie 1918 Bucovina a revenit la vatra strămoșască, iar la Alba-Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1918 Bănatul, Ardealul și părțile ungurene, s'au declarat, într'un singur glas, unite pentru vecie cu Regatul român.

Spre a chema bine cuvântarea lui Dumnezeu asupra acestor mărețe fapte, din care au eșit România Mare și spre a le da o consfințire în fața scumpului nostru popor, ne-am adunat cu toții la Alba-Iulia, străvechie cetate a Daciei Romane și-a gloriei lui Mihai Viteazul și aici, azi 15 Octombrie 1922, de față fiind membrii familiei Mele Regale, reprezentanții suveranilor și țărilor aliate și amice, Senatul și Adunarea deputaților, căpeteniile armatei, membrii tuturor corpurilor constituite ale țării, al Academiei române și Universităților, delegațiile comunale, urbane și rurale, din întreaga țară și reprezentanții tuturor confesiunilor, Ne-am încoronat, Eu și scumpa Mea soție Maria, partașa suferințelor și bucuriilor mele și ale Țării.

Pentru ca neuitată să fie amintirea zilei de azi, am întocmit și subscris, în al IX-lea an al domniei Noastre acest de față document.

Ferdinand
Maria

Adunarea Partidului Național în Sibiu

Adunarea Partidului Național din județul Sibiului, care se convocase la Sibiu pe Vineri 6 Octombrie, dar s'a amânat pe o altă zi, — se va ține, în Sibiu, Marți 31 Octombrie. Rugăm pe cetitori a socoti cu această. Detalii vom publica în numărul viitor.

INFORMAȚIUNI

Un mare document al vremii

e Manifestul Partidului Național Român, dat către popor în preajma Incoronării. Când l-am primit, în săptămâna trecută, foaia noastră era pe isprăvite, de aceea am făcut numai amintire de el.

Publicăm acum, în întregime, fără nici un fel de schimbare, acest mare document al vremii. Numai chiar micii subtili l-am adăugat, ca astfel cuprinsul Manifestului să fie mai ușor de urmărit.

Acest manifest e cel mai mare act, dela hotărârile adunării din 1918 încoace. De aceea am crezut, că el trebuie publicat în întregime în „Foaia Poporului“, care de 30 ani publică tot ce privește mai deaproape poporul din Ardeal.

Alte două documente mari sunt: *Manifestul M. Sale Regelui și Actul constitutiv*, pe cari le publicăm alături.

Adunarea generală a „Asociațiunii“, care era să se țină la Timișoara, în urma morții regretatului ei președinte A. Barseanu, se ține la Sibiu. Din acest prilej, primim spre publicare următoarele: On. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, cari doresc a lua parte la adunarea generală, ce se va ține în 8 și 9 Noembrie a. c. la Sibiu, primesc biletele cu reducere de 75% pe C. F. R. dela directorii despartămintelor respective, unde vor anunța participarea, în cel mai scurt timp. Totodată On. membrii sunt rugați a-și anunța participarea lor la această adunare Biroului central al „Asociațiunii“, str. Șaguna 6, cu cel puțin 8 zile înainte de adunare, pentru ca să se poată lua măsurile necesare pentru învartuire. Biroul „Asoc.“

DI Goldiș și Unirea. Vorbind într'o întrunire a Partidului Național la Curtici, dl Vasile Goldiș a spus între altele: „Noi nu ne-am unit cu ciocoi, ci cu poporul român care suferă sub stăpânirea lor. Partidul național luptă și pentru desrobirea țărânimii din vechiul Regat, cum țărâtimea din vechiul Regat a luptat pentru desrobirea țărânimii române din Ardeal“.

Deschiderea solemnă a cursurilor Școlii Politehnice din Timișoara, se face în prezența Ministrului Lucrărilor Publice în ziua de Duminecă 29 Octombrie. Începerea regulată a cursurilor are loc în ziua de Luni 30 Octombrie, pentru diviziunea pregătitoare, anul I, II și III, secțiile de mecanici și mine.

Înștiințați târgurile de țară și de săptămână, din toate comunele, unde s'au făcut schimbări sau se țin târguri nouă. Voim a pune în „Calendarul Poporului“ toate târgurile, în mod cât mai exact. Aceasta e în interesul comunelor cu târguri, ca și al populației din jur. Până la 28 Octombrie se mai primesc încă orice înștiințări și vor fi considerate pentru „Calendarul Poporului“ pe 1923. Calendarul nostru apare la sfârșitul acestei luni, cu un cuprins bogat și interesant, iar prețul va fi ieftin, ca totdeauna. Din cauza scumpetii hârtiei, nu tipărim însă, prea multe exemplare. Rugăm deci pe revânzătorii dela sate, să ne scrie din vreme, câte exemplare doresc a le trimite.

Plătiți-vă abonamentul, ceice aveți restanță, fiindcă toate sunt scumpe. Noi încă avem greutăți.

„Revista Preoților” reapare în curând. Așa ne face cunoscut un apel, pe care l-am primit zilele acestea la redacție. Pentru a se asigura existența gazetei (de 8 pagini săptămânal), preoțimea e rugată a trimite suma de 120 Lei, care se va socoti totodată ca abonament pe un an. Dacă în termen de 2 luni nu s'ar aduna suma necesară, atunci se vor înapoia banii, cari sunt a se adresa la: Banca „Timișiana” în Timișoara-Cetate, cu indicația: pentru „Revista Preoților”.

Drăguța de poștă! Ca pildă, că ce se poate întâmpla pe la unele poste de ale noastre, dăm următoarele rânduri: Dobra, 3 Oct. 1922. În August am reînviat abonamentul până la sfârșitul anului. Dar Foaia nu o capăt regulat. N'am primit acum mai pe urmă Nr. 35, 37, 39. Am observat, că mi se vinde Foaia la alții, cu 2 lei exemplarul. O vinde poștarul din loc. Vă rog a face atent despre aceasta pe Șeful postei din Dobra. Cu toată stima: Aron Giurgiu. — Destul de trist lucru, că se poate întâmpla așa ceva. Arătarea dorită o vom face. E prea scandalos lucru, că abonatul tot al doilea număr nu-l capătă! Și câți ne scriu plângeri asupra postelor! Neregula dela poste ne cauzează apoi muncă îndoită, pagube mari și supărări cu abonații, cari nu știu cu câte greutatea trebuie să luptăm noi.

O delegație de frunțași din Ardeal, pricepători în treburile financiare, s'au prezentat dlui Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, rugându-l să oprească în Ardeal încasarea dărilor suplimentare (aruncăturile), până se vor face dări pe o formă

în toată țara, deoarece după ordinele de până acum, în Ardeal se plătește dare după legile vechi, mai multă ca în alte părți ale României mari.

Plata pământului. Ministerul de finanțe, a luat măsuri pentru încasarea sumelor ce datoresc țăranii statului, după pământurile cu cari au fost înproprietăți. Deocamdată se încearcă să se plătească aceste datorii, pe cale de bună învoială, și numai dacă nu va reuși pe această cale, să se folosească de constrângere. Statul e silit să încaseze aceste datorii, deoarece el a dat proprietarilor în schimbul pământului luat hârtii de valoare. E în interesul tuturor cari au primit pământ, să plătească prin bună învoială datoria ce o are.

Aviz. Joi 26 Octomvrie 1922, se ține la prefectura poliției Sibiu examen de conducători și de vehicule cu tracțiune mecanică. Cei interesați sunt invitați să-și înainteze actele necesare.

Ultime știri

În cele trei seri din zilele Încoronării, studențimea universitară din Cluj a manifestat pentru Partidul Național și contra liberalilor. Într-o seară au cântat Imnul regal în fața redacției „Patriei”, aclamând pe Maniu, Vaida, Goldiș etc., apoi s'au dus în fața Clubului liberal, unde au cântat strofa „Murim mai bine 'n lupte”...

Deraierile și ciocnirile de tren se țin lanț. Lângă Constanța au fost în 17 Oct. 15 morți și 70 răniți, nefiind încă sigur numărul total al nenorociților. În noaptea din 15 spre 16 Oct. s'a ciocnit,

la Adjud, trenul accelerat de Cernăuți. Sunt vre-o 4 morți și 17 răniți. Ciocniri fără victime omenești au mai fost, tot în aceste zile, la Rebricea și Mierlești, apoi în Basarabia la Răuteni și Cătrănic (tot trenuri de mărfuri).

Mari adunări populare a ținut Partidul național în Banat. În 12 Octomvrie la Caransebeș, unde mii de oameni au ascultat cuvintele dlor Maniu, Vaida, Braniște, Vlad etc. În 7 și 8 Oct. au fost la Băile Herculane, Berzasca și Moldova nouă.

Poșta redacției

Nic. Stoica în R. Postul dorit s'a ocupat.

I. Oltean, Hunedoara. Cărți așa vechi nu avem.

D. R. în Mediaș. Raportul trimis la timpul său, nu l'am putut publica, având atunci foarte mult material în acea chestiune. Altădată cu plăcere. Salutări călduroase.

Nenumărați meseriași. Rugăm o scrisoare mai lămuritoare asupra celor amintite, iar într-o cât se poate o vom publica.

Nic. Popa în C. Calendarul e pe isprăvite. Cât ce apare, îți trimitem. Merge pe rind, dupăcum au intrat comănde. Prețul nu e încă fixat, dar va fi ieftin, iar pentru revanzători cu rabatul obicinuit.

Poiana, apa Geoagiului. Rugăm adresa D-Tale întreagă, ca să știm noi dela cine am primit scrisoarea, altcum nu putem publica. Bine înțeles, în Foaie nu punem numele.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Consiliul orașului municipal Sibiu
Nr. 10656-1922 cons. orăș. 3642

Publicațiune

Ministerul Lucrărilor publice a aprobat în principiu, cu ordonanța Nr. 18374 dela 11 August 1922, cererea Ministerului de Război pentru exproprierea terenurilor necesare Școlii de Infanterie în Sibiu.

Considerând, că pertractarea fixată pe ziua de 10 Octomvrie nu s'a putut ținea, s'a fixat termenul nou, în sensul § 81 al art. legii XLI. din 1881, pentru ședința comisiei de expropriere la 6 Noemvrie a. c., ora 9 a. m., în localul prefecturii orașului (primăria, strada Mitropoliei Nr. 2.)

Dosarul și planul respectiv este expus la vederea publică în biroul dlui consilier orășenesc Dr. Orendt, până la ziua de pertractare.

Comisia va decide în merit și în caz dacă nu se prezintă nimeni din partidele interesate.

Despre aceasta se încunoștințează partidele interesate spre observarea drepturilor lor legale.

Sibiu, 10 Octomvrie 1922.

Consiliul orășenesc:
Dr. Goritz, primar.

Nr. 1995/1922. 3645

Publicațiune

Comuna Râșinari arendează prin licitație publică cârciuma comună, pe timpul din 1 Ianuarie 1923 până la 31 Martie 1926.

Licitația se va ținea în 6 Noemvrie 1922, ora 10 a. m., în cancelaria comună.

Prețul strigării 10.000 Lei
Condițiunile se pot vedea la primăria comună.

Râșinari, la 28 Septemvrie 1922.

Primăria comună.

Nr. 670-1922. 3649

Publicațiune

Comuna Marpod (Județul Sibiu, plasa Nocrich) esarendează cârciuma comună pe anii 1923, 1924 și 1925, în ziua de 25 Octomvrie 1922, la 3 ore d. a., prin licitație publică.

Prețul strigării 3000 Lei.
Condițiunile sunt expuse spre vedere publică la primăria comună.

Primăria.

1369/1922

Publicare

Comuna Șugag, plasa Sebeșul-săseș, județul Sibiu, dă prin licitație publică crâșma comună și localul de prăvălie „Martina” în arandă pe 3 ani, eventual pe 6 ani începând cu ziua de 1 Ianuarie 1923, și anume:

1. Licitațiunea va avea loc la 8 Noemvrie 1922, în localul primăriei comunale după amieză la 2 ore.

2. Prețul de strigare 2550 Lei.

3. Vadiu 10%.

4. Condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comună în orice timp.

Șugag, 11 Octomvrie 1922.

Vasile Bucurescu Simion Ianculescu primar. notar.

Nr. 1161/1922. 3644

Publicațiune

Cârciuma comunei Oprea Cârțișoara, gara Arpaș, constatătoare din 4 odăi și pivniță, se arendează prin licitație publică verbală, primindu-se și oferte în scris, în ziua de 8 Noemvrie a. c. la ora 2 p. m., pe un period de 3 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1923.

Prețul strigării 2000 Lei.
Condițiunile se pot vedea oricând la primărie.

Oprea-Cârțișoara, 4 Oct. 1922.

Primăria comună.

Nr. 710/1922 3638

Publicare de licitație

Comuna Mihăileni (Șalorți) din plasa Agnita, ju. Târnava-mare, esarendează prin licitație publică crâșma sa de sub Nr. 19 b, în ziua de 29 Octomvrie a. c., la orele 10 a. m., în cancelaria comună.

Condițiunile sunt următoarele: Prețul strigării 3000 Lei anual plătit în 2 rate anticipate. Vadiu 10%, din prețul strigării.

Arândarea se face pe timp de 3 ani, până la 1 Noemvrie 1925. Crâșma constă din 4 odăi: Crâșmă, bătă și 2 camere de locuit. Se află lângă drumul de țară, în centrul comunei.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea la primăria comună.

Mihăileni (Șalorți).

Ioan Dușă, primar.

Nr. 1994/1922. 3645

Publicațiune

Comuna Râșinari esarendează prin licitație publică morile comunale, pe timpul din 1 Ianuarie 1923 până la 31 Martie 1926.

Licitația se va ținea în 6 Nov. 1922, la ora 9 a. m., în cancelaria comună.

Prețul strigării 23.000 Lei.

Condițiunile se pot vedea în orele oficiale la primăria comună.

Râșinari, la 28 Septemvrie 1922.

Primăria comună.

Nr. 11 8/1922 3646

Publicațiune

Se aduce la cunoștință, că prin decizia ministerială Nr. 51602 din 1 Septemvrie 1922, s'a aprobat înființarea celor două târguri anuale de țară pentru vite și mărfuri, precum și săptămânal, în comuna Buia.

Târgurile anuale de țară se vor ținea în:

25, 26 Octomvrie de vite,

28 Octomvrie de marfă,

25, 26 Martie de vite,

27 Martie de marfă,

iar începând cu 10 Octomvrie în fiecare Marți târg de vite și marfă.

Primăria comună Buia.

Nr. 671-1922. 3650

Publicațiune

Comuna Marpod (Județul Sibiu, plasa Nocrich), esarendează dreptul de pășunat de iarnă 1922/23 prin licitație publică, ce se va ținea în 25 Octomvrie 1922, la 6 ore d. a.

Condițiunile sunt expuse spre vedere publică în cancelaria comună.

Primăria.

Nr. 2605/1922. 3647

Concurs

Devenind postul de cancelist comunal în comuna Hamba (Jud. Sibiu) vacant, se descrie concurs pentru înțelegerea acestui post.

Dotatiunea este de prezent 750 Lei salar lunar, cvarțir gratuit și 4 stângini lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post se învită a-și înainta rugărilor până la 15 Noemvrie a. c. la subscrisul.

Sibiu, 18-Octomvrie 1922.

Răduțu, primpretor.

Domnișoară sau Practicant

se caută pe lângă condiții avantajoase la atelierul fotografic

VICTOR MYSZ

Sibiu, strada Elisabeta Nr. 34

Ceice au talent pentru desene sunt preferți 3639

Aviz

Caut ucenici pe 3-4 ani sau după condiții la meseria de pictură pentru firme sau pentru construire de mobile. La meseria de pictură să cere băieți cu clase și desemnator, pentru vopsit și lustruit mobile, cel puțin 4 clase norm. Băieții pot intra numai decât la

N. Tălmăcean

măstru dipl. de pictură de firmă Sibiu, Str. Mitropoliei 30.

De vânzare o parțelă de pământ pentru o mică gospodărie, cu o baracă bună și de locuit, se află în Sibiu, strada Ridel. Informații se dau în strada Vopsitorilor Nr. 8. 3628

Un vier de 2 ani, cu certificat rasa Basna, e de vânzare la Noul-Săseș, casa Nr. 77. 3652

Mobile și lucrări de tapiterie din prima mână se află la firma

Horger & Kepp,
Sibiu, strada Ureșului 27. 3648

Un comi și un învățăcel se primesc în prăvălia de băcănie și fierărie a firmei N. Tintea din Hunedoara 3648

Casă la colț

poziția foarte frecventată cu 5 prăvălii se vinde cu preț avantajos prin firma

Dressnandt & Co.
Sibiu, str. Regina Maria 51 3603

Spuneți totdeauna când comandați sau cumpărați ceva, că ați citit inseratul sau publicația în „Foia Poporului”.

Se lucrează bine și cu mult gust
rochii și mantouri
la D-șoara **Silughe**,
Sibiu, str. Mîropoliei 25.
3587

Cameră mobilată în Sibiu, cu intrare separată, caută un domn tînăr. Adresa la administrația foii. 3656

De vânzare 3582

3 tauri rasa Simenthal
4 tauri rasa Pinzgau
4 tauri de bivoli, precum și
3 vieri rasa de Basna
3 berbeci rasa Ostfriesen

se află la

MICHAEL LÜTSCH
Agnita.

Cărți ilustrate

in cel mai mare
asortiment

En gros

și
En detail

Hârtie satinată

Hârtie crep

EDMUND HOLLY și Co.,

Sibiu, Strada Sării Nr. 12

3643

AVIZ!

3558

Aduc la cunoștința on. public, că mi-am mutat atelierul meu, **prima pietrărie românească din Sibiu**, din **Piața Fânului Nr. 9 în Strada Podului Nr. 7/a**. Mărindu-l, l-am asortat cu pietrii de tot soiul, dela cele mai moderne, până la cele mai simple. **Marmoră, Trahyt, platră** tare de stîncă etc., **Tocile** dela 25 cm. până la 2 metri în dimensiune, garantat din calitatea cea mai bună.

Băi de piatră proprii

Se primesc tot felul de reparațiuni și comenzi pentru edificii, scări, socluri, etc., cu pre-urile cele mai moderate. — Rog onoratul public a vizita depozitul meu din strada Podului Nr. 7/a, nu e obligămant de cumpărare. — Sprijiniți industria românească.

Cu toată stima: **Ioan Chidu & Comp.,** măiestru pietrar
SIBIU, str. Podului 7/a.

Cine dorește să cumpere

vopseli

bune și ieftine, să cerceteze
prăvălia de vopseli a lui

B. HOLLÄNDER

3640

Sibiu, Piața Mică Nr. 23.

Doi învățăcei în etate de 15 ani se primesc la brutăria Hurdubelea, Sibiu, Calea Cîsnădiei Nr. 22. 3577

Automobil Daimler

80 H. P. 3599

de vânzare la

Autogarage A. R. A. S.

Sibiu, în dosul Gărei.

Expedieri prin poștă, cu ramburs!

Magazin de postovărie

Depozit de postavuri

Gustav Jacobi

Piața Mică 12

SIBIU

Gromen & Herbert

Piața Mare 19

Depozitul fabricii de postav Carl Scherer & Söhne succesori Gromen & Herbert

Depozit bogat în:

stofe de modă de dame indiglene și streine, stofe de costume, pantaloni, Partesiuri — și mantale,
mărunțișuri pentru croitori,

Covoare și invelitoare de calitate cea mai bună.

3654

La dorință trimiț modele în toate prețurile dacă se indică detaliat felul stofei și a prețului dorit!

En gros — en detail:

En gros — en detail:

Nou magazin de Manufactură și diverse mărfuri

T. DORDEA SIBIU, Piața Principele Carol Nr. 18.
(fost Piața mică) (la Podul de fer)

Recomandă diferite articole necesare Onoratei ci entele pentru oraș și comune.

Rog pentru binevoitorul sprijin.

3637

Pluguri schimbătoare sistem „RIEGER”, cu grindeul de lemn sau cu totul din fier.
Pluguri cu o brazdă, cu grindeul de lemn sau cu totul de fier.

Trupite cu fiare de rezervă,

Grape de fier în toate sortele

Mașini pentru sămănat,

Mașini pentru tăiat nutreț,

Fiare pentru plug pentru toate felurile de pluguri

se află ieftin de vânzare în depozitul nostru.

E în interesul fiecăruia de a procura aceste unelte la noi!

Departamentul Mașinelor

Sibiu, strada Sării Nr. 22.

3572

Cereți
Foia Poporului

peste tot locul, unde se vînd gazete, și anume: în prăvălii, trafici, chioșcuri la gară, la oameni cari vînd gazete etc.

Alambice pentru fierț rachiu din aramă

cu țevi drepte sau țevi spirale

furnizează cu prețurile cele mai ieftine, curente prompt din depozit

Departamentul Mașinelor

Sibiu, Strada Sării Nr. 22.

Mediaș, Piața Cazarmei Nr. 15.

Sighișoara, Strada Baler Nr. 47.

3586

„VINICULTURA”

ieftinește traiul!

vînzînd cu preț de en-gros: vinuri foarte bune dela 6 lei litra în sus

Vinuri de desert în butelii

Adevărată Tuică călugărească din Regat

Romuri, Cognacuri, Licheruri cu prețuri de concurență

Spirit dublu rafinat 96° cu

prețul fabricii

Societate pe acții
SIBIU, strada Rotari 28

3149

Fabrică sistematică
de
sifoane și limonate

Nr. 11254 - 1922 cons. orăș. 3653

Publicațiune

Pentru exarendarea terenului intravilan aparținător fondului azilului infirmilor orășenesc, situat între strada Verzelor și Drumul Gușteritei, pe o întindere de 7 jugăre, se va ține licitația verbală împreună cu oferte în scris, în ziua de 23 Octombrie 1922, la ora 9 a. m., în biroul administrației azilului infirmilor (Strada Spitalului Nr. 2).

Condițiunile de licitare și contractuale se pot vedea în biroul amintit în orele de oficiu. Tot acolo sunt a se înainta și ofertele scrise și închise în plic până la începerea licitației. Ofertele sunt a se timbra în regulă și a se provide cu un vadiu de 1050 lei. Sibiu, 14 Octombrie 1922.

Consiliul orășenesc.

Un cuprator mare pentru locuință, în stare foarte bună, se află de vânzare cu preț convenabil la Horger & Kepp, Sibiu, str. Orezului 27. 3655

Clopote

pentru biserici, în toate mărimile, garanție de 50 ani, cu prețul de Lei 75 kgr.

Reprezentantul pentru Ardeal:

SILVIU POPESCU

Sibiu, strada Grapel.

3651

Banca Românească

Capital Lei 280.000.000.—

Rezerve Lei 86.000.000.—

Sucursala Sibiu**Strada Cisnădiei Nr. 7.**

3605

Face orice afaceri de Bancă
Primește depuneri spre fructificare
în condițiuni favorabile

Reforma agrară

3594

Aducem la cunoștința acelor, cari prin reforma agrară au fost improprietăți cu pământuri, că în depozitele noastre se află:

Pluguri cu grindeiu de lemn schimbătoare și pentru o brează

Pluguri ușoare cu grindeiu de fier precum și

Grape de fier ușoare, în toate mărimile, potrivite mai ales pentru agronomii mici, cu prețuri foarte convenabile.

Vă invităm deci, să binevoiți a vizita depozitele noastre sau a cere ofertele noastre, asigurându-Vă de o servire cuântă.

DEPARTAMENTUL MAȘINILOR

Centrală: Sibiu, Strada Sării Nr. 22.

Sucursale: Mediaș, Piața Casărmii Nr. 15.

Sighișoara, Strada Baler Nr. 47.

Magazin de modă

pentru

Mode

eleg. pentru

Dame și**Domni**

Succes. lui Rudolf Trentina

Friedrich Binder

Sibiu

Str. Cisnădiei Nr. 25.

Noutăți

de toamnă și iarnă

pentru

Dame

Stofe de lână pentru mantouri, costume și haine, stofe de mătase, pelusuri pentru palton, catifele, stofe de spălat, umbrele, dantele, cordonne moderne, mărunțuri și articli de garniseală.

Pentru

Domni

Stofe englezești și boemești pentru costume, căptușeli și toate cele necesare, cămăși, pantaloni, gulere, manșete, cravate, bretele pentru domni, umbrele, ciorapi, șosete, mănuși și alți articli de trebură. Se lucrează prompt rufărie după măsură.

Vânzători pricepuți

3636

pentru mașini de cusut, pe rate, pentru Sibiu și mai multe orașe din Transilvania caută dând provizii mari: Societatea pentru comerțul cu mașini de cusut „SINGER”

BOURNE & Co.
Sibiu, Str. Cisnădiei 8.

Încălțăminte

de tot felul

gata și după comandă

pe lângă prețurile cele mai ieftine!

Cercați și vă veți convinge!

Rugând binevoitorul sprijin al onorabilității publice, semnez

Cu toată stima:

Nicolae Zaharie

prăvălie și atelier de încălțăminte.

Sibiu, strada Faurellor No. 9

3622

Ofertă specială avantajoasă pentru agricultorii**GRAPE DE FIER****Grape de ogor**

Z 1, cu 2 câmpuri,	30 dinți,	180 cm. lăț.,	40 kg. . . .	Lei 625.—
Z 2, „ 3 „	45 „	200 „	52 „	„ 935.—
Z 3, „ 2 „	40 „	200 „	52 „	„ 810.—
Nr. 25 A 1, „ 1 câmp,	36 „	140 „	35 „	„ 640.—
Nr. 25 A 2, „ 1 „	36 „	155 „	39 „	„ 675.—

Grape de sămănături

K 1, „ 3 câmpuri,	45 „	200 „	30 „	„ 460.—
K 2, „ 4 „	60 „	265 „	39 „	„ 590.—
K 3, „ 5 „	75 „	330 „	47 „	„ 675.—
K 4, „ 6 „	90 „	400 „	56 „	„ 785.—
Nr. 17, „ 5 „	75 „	310 „	42 „	„ 685.—
Nr. 18, „ 6 „	90 „	370 „	50 „	„ 785.—

Ca prețurile de mai sus — cari se înțeleg incl. impozitul pe cifra de afaceri — furnizăm grapele franco ori și ce stație. Afară de aceea risicul transportului cade asupra noastră; plata se poate face înainte sau prin ramburs. Din speșele de ramburs cumpărătorul poartă 8%. Dacă faceți comparație între prețurile de astăzi ale ferului și prețurile de mai sus, Vă veți convinge de avantajul ce-l prezintă această ofertă. Oferta prezintă o menținem până când rezerva noastră va fi epuizată. Gapele sunt fabricate din oțel și fer de prima calitate și sunt produse ale celor mai renumite fabrici din Germania.

DEPARTAMENTUL MAȘINILOR

3600

SIBIU, Str. Sării Nr. 22.